

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku Z.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
z udziałem zainteresowanych : E.N., P.P.U.H. H.-P.Sp. z o.o. o przeniesienie
odpowiedzialności za zaległości składowe,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 lutego 2010 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 2 kwietnia 2009 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2009 r. Sąd Apelacyjny na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (zwanego dalej Zakładem) zmienił wyrok z dnia 5 czerwca 2008 r. Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i oddalił odwołanie Z. K. od decyzji Zakładu z dnia 19 sierpnia 2006 r., stwierdzającą, że wnioskodawca odpowiada za zobowiązania Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego „H.-P.” Spółki z o.o. wobec Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Narodowego Funduszu Zdrowia oraz Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił: 1) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 116 § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa w związku z art. 202 § 5 k.s.h. w związku z art. 61 i art. 746 k.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, to jest przyjęcie, że złożona przez

wnioskodawcę w dniu 2 lipca 2001 r. w formie pisemnej rezygnacja z funkcji członka zarządu Spółki nie wywierała jakiegokolwiek skutku z uwagi na okoliczność, iż nie została złożona organowi uprawnionemu do jej przyjęcia, jakim było walne zgromadzenie wspólników, a nadto poprzez przyjęcie, że wykazana została przez Zakład okoliczność, iż wnioskodawca pełnił funkcję członka zarządu w czasie, w którym powstało zobowiązanie, oraz że skarżący nie złożył we właściwym terminie wniosku o ogłoszenie upadłości, mimo iż Spółka w okresie sześciu miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o ogłoszenie upadłości dokonała spłat wierzytelności na łączną kwotę przekraczającą 6.300.000 zł; 2) naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 6 k.c. w związku z art. 232 zdanie pierwsze k.p.c. oraz 233 § 1 k.p.c., poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, to jest przyjęcie twierdzeń Zakładu o zaistniałych faktach jako udowodnionych, pomimo braku przedłożenia na okoliczność udowodnienia tych faktów dowodów je potwierdzających, a ponadto przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na naruszeniu zasad logiki formalnej odnośnie relacji pomiędzy ustalonymi w sprawie dowodami a wyprowadzonymi na ich tle wnioskami oraz przekroczenie granicy zarzutów stawianych apelowanemu wyrokowi poprzez dokonanie oceny skuteczności złożonego oświadczenia woli o rezygnacji skarżącego z funkcji członka zarządu, gdy tymczasem zarzut apelacji dotyczył wyłącznie niezgłoszenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do rozpoznania Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i zmianę poprzez oddalenie apelacji Zakładu.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został jej oczywistą zasadnością „wobec niewłaściwego zastosowania przez Sąd drugiej instancji art. 116 § 1 ustawy- Ordynacja podatkowa w związku z art. 202 § 5 k.s.h., w związku z art. 746 k.c. oraz wskazanych przepisów postępowania”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia (pkt 1), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (pkt 2), wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i

jego uzasadnienie (pkt 3) oraz wniosek o uchylenie lub zmianę orzeczenia (pkt 4). Przepis art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymogi skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych punktach art. 398⁴ § 1 k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (pkt 2) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia (pkt 3). Chodzi bowiem o dwa odrębne, konstrukcyjne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach rozpoznawania skargi kasacyjnej. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjnej i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych lub ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Skarga kasacyjna powinna być w związku z tym tak zredagowana i skonstruowana, by Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w

jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego, na której skarga została oparta, widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną.

Odwołując się do przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący ogranicza się wyłącznie do powołania art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej w związku z art. 202 § 5 k.s.h. w związku z art. 746 k.c. oraz „wskazane przepisy postępowania”, co jest wysoce niewystarczające dla wypełnienia wymogu wykazania, że wskazana przez niego przesłanka faktycznie występuje. Zarzut naruszenia art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej w ogóle nie został przytoczony w ramach kasacyjnej podstawy naruszenia prawa materialnego, a gdyby nawet przyjąć, że skarżącego chodzi o § 2 tego artykułu (na co wskazuje jego powiązanie z art. 202 § 5 k.s.h. i art. 746 k.c.), to brak jest argumentacji dla możliwości przyjęcia oczywistej zasadności skargi w sytuacji, gdy w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skoro mandat członka zarządu wygasa również wskutek złożenia rezygnacji albo odwołania ze składu zarządu (art. 202 § 4 k.s.h.), oświadczenie woli o rezygnacji, podobnie jak wypowiedzenie zlecenia, wymaga zakomunikowania innej osobie (art. 746 § 2 k.c. w związku z art. 202 § 5 k.s.h.),

zaś podmiotem zainteresowanym tym oświadczeniem w sensie materialnoprawnym jest spółka jako osoba prawna, to oświadczenie o rezygnacji, równoznaczne z wygaśnięciem stosunku organizacyjnego istniejącego między członkiem zarządu a spółką, nie może być skutecznie złożone zarządowi, który - po myśli art. 210 k.s.h. - nie posiada kompetencji do reprezentowania spółki w czynnościach z członkiem zarządu (por. postanowienie z dnia 19 sierpnia 2004 r., V CK 600/03, LEX nr 359340). Należy również zauważyć, że podstawę zaskarżonego orzeczenia stanowiło między innymi niekwestionowane przez skarżącego ustalenie, iż zdawał sobie sprawę z nieskuteczności złożonej rezygnacji, po dniu 2 lipca 2001 r. nadal był członkiem zarządu, sam siebie za takiego uważał i wykonywał związane z pełnieniem tej funkcji czynności, w tym złożył wniosek o upadłość spółki.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.